

Cena Kurjera:
W Warszawie: podana jest w nagłówku numeru wieczornego.
Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę i koszt ekspedycji: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25.
 Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim k. 3, w niedziele i święta k. 5.

Dziś: Joanny Fremiot Wdowy.
 Piątek: Symforjana i Tymoteusza.
 Sobota: Filipa Beniejusza W.
 Niedziela: Bartłomieja Apostoła.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 9-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Wschód księżyca o godzinie 5 minut 36 r.
 Zachód 7 8 r.
 Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą stóp 2 cali 9.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 53.
 Zachód 7 11
 Długość dnia godzin 14 minut 18
 Ubyło 2 25.

Cena ogłoszeń:
Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.
 Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Poniedziałek: Ludwika Króla.
 Wtorek: Zefiryna Papieża Męcz.
 Środa: Przeniesienie s. Kazimierza.
 Czwartek: Augustyna Biskupa.

— Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Zgromadzenia: Ogólne zebranie członków stowarzyszenia spożywczego „Merkury”. (Sala Resursy obywatelskiej—godzina 6 po południu.)

Widowiska: Teatr letni (w ogrodzie saskim): „Norma”; Teatr nowy (przy ulicy Królewskiej): „Bańki mydlane” i „Pomyłka pana Lambineta”. (Godzina 8 wieczorem.)

Sprawozdanie

Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

W dniu wczorajszym na posiedzeniu dorocznym władz Towarzystwa kredytowego ziemskiego dyrekcja główna zdawała sprawę z czynności swoich w okresie od dnia 13-go listopada r. 1883-go do dnia 13-go maja r. b.

W bilansach instytucji półrocze wspomniane niewątpliwie zajmie miejsce wyróżniające, już choćby tylko z tego względu, iż zamyka ono period pożyczek dawnych i rozpoczyna okres nowych, z mnożnika podniesionego; to też z uwagi na ten charakter sprawozdania, wypada nam bliżej zaznajomić się z jego treścią, wypada—wobec rozpoczętej serji listów nowych—poznać stan obecny instytucji i stan majątków stowarzyszonych.

Przegląd niniejszy rozpoczynamy od danych ogólnych.

Z końcem półrocza sprawozdawczego do Towarzystwa należało 7,814 dóbr, wierzytelności których wynosiły 89,824,565 rs., z ogólnej liczby majątków stowarzyszonych wypada stracić 389 dóbr z pożyczkami serji 1-ej z r. 1869-go oraz z pożyczkami serji 2, 3 lub 4-ej, tak, iż właściwie wierzytelności Towarzystwa obciążają 7,455 majątków.

A oto szczegóły, dotyczące skali kredytu przyznanego majątkom ziemskim przez Towarzystwo.

Pożyczek wysokości 100—508 rs. przyznano 101, od 550—1000 rs. 135, od 1050—2000 rs. 418, od 2050—3000 rs. 478, od 3050—4000 rs. 424, od 4050—5000 rs. 457, od 5050—6000 rs. 494, od 6000 do 7000 rs. 451, od 7050—8000 rs. 473, od 8050 do 9000 rs. 434, od 9050—10,000 rs. 339, od 10,050 do 15,000 rs. 1376, od 15,050—20,000 rs. 755, od 20,050—30,000 rs. 258, od 30,050—35,000 rs. 147, od 35,050—40,000 rs. 106, od 40,050—45,000 rs. 60, od 45,050—50,000 rs. 51, od 50,050—60,000 rs. 48, od 60,000—70,000 rs. 29, od 70,050—80,000 rs. 9, od 80,050—90,000 rs. 7, od 90,050—100,000 rs. 6, od 100,000—150,000 rs. 2, od 150,000—200,000 rs. 2 i wreszcie w sumie rs. 226,150 rs. udzielono jedną pożyczkę.

Ilość listów zastawnych pozostających w obrocie w chwili zamykania bilansu półrocznego wynosiła rs. 80,289,583.

O zdolnościach płatniczych stowarzyszonych zazwyczaj sędzą według statystyki przymusowych licytacji, na jakie Towarzystwo wystawia wszelkie majątki, zalegające w spłacie rat pożyczkowych. Jest to podstawa sądu wielce fałszywa. Jakkolwiek bowiem statystyka ta obejmuje poważne częstokroć pożyczki, w rzeczywistości jednak z nadejściem terminu licytacyjnego maleją one do minimum.

Tak np. w okresie sprawozdawczym wystawiono 1 a sprzedaż 3,183 majątki. Z tej wysokiej cyfry w dniu 13-ym maja r. b. pozostało już tylko 255 dóbr. Ostatecznie sprzedano tylko 18.

Jeżeli więc z tych danych mamy wnosić o wypłacalności stowarzyszonych, to wypadnie nam powziąć o niej jaknajpochlebniejsze wyobrażenie.

Na zakończenie kilka jeszcze liczb o stanie majątkowym instytucji.

Ogólna własność Towarzystwa stanowi 6,493,157 rs., podzielona na 5,701,374 rs. 22 kop. w funduszu rezerwowym, 721,561 rs. 83 k. w nieruchomościach za lokale Towarzystwa i 70,221 rs. 91 k. w nieruchomościach biurowych.

Jak widzimy, Towarzystwo kredytowe ziemskie wytrwale stoi na zdobytej długoletniej pracy i zasłu-

gami pozeccji najpoważniejszego w kraju organu finansowego.

Dotychczasowa zaś jego działalność każe się spodziewać, że i nadal instytucja nasza nie zawiedzie pokładanego w niej zaufania.

K. W.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Dzienniki kijowskie donoszą, iż w d. 22-im września r. b. zostanie otwarty w Kijowie zjazd przedstawicieli instytucji przytułków poprawczych dla przestępców małoletnich.

— Ministerjum komunikacji poleciło zarządowi kolei południowo-zachodnich przywrócić na całej linii wagony klasy 4-tej.

— Spółzła na niczem trzykrotnie licytacja na trzyletnią dzierżawę przewozu przez Wisłę pod Nowo Aleksandrią (Puławami), odbędzie się po raz czwarty w kancelarji zarządu komunikacji dnia 29-go b. m. od znacznie niższego szacunku.

— Roboty około zakładania na ulicy Bednarskiej rur gazowych o większej średnicy są już na ukończeniu.

— Brama wjazdowa w Zamku królewskim jest obecnie z zewnętrznej strony odnawiana.

— Delegaci taksowi Towarzystwa kredytowego ziemskiego, których listę dokładną podajemy poniżej, już we wszystkich dyrekcjach szczegółowych wezwani zostali do złożenia przysięgi.

— Wiadomość podana przez kilka pism wczorajszych o gromadnym przyjeździe Czechów do Warszawy i zwiedzaniu przez nich miasta i okolic, jest nieprawdziwą.

— W dniu jutrzejszym przypada 300-na rocznica zgonu Jana Kochanowskiego.

— Sprowadzenie zwłok.
 W dniu wczorajszym, pociągiem kurjerskim kole-

29)

PANNA CHORAŻANKA.

POWIEŚĆ Z CZASÓW SASKICH

przez

Waleręgo Przyborowskiego.

(Dalszy ciąg.)

Bębnowski żwawo zajął się przeniesieniem panien. W domku murowanym młynarza, na pięterku były dwie puste izby, widne i czyste. Postarał się o parę kobierców, o dwa łóżka, o stoliczki, o kilka krzesełek i urządził dla panienek wcale wygodne mieszkanie. Chorażanka też, która siedząc w ciasnej izdebce u ogrodnika, krzywiła już noskiem i poczęła wpadać w swój kwaśny humorek, zobaczywszy to mieszkanie, z ładnym widokiem na kościół klasztorny, aż klasnęła w białe rączki. Zaraz się rozgospodarowała z kniaziówną i cieszyły się, że po tylu tarapatkach i niewygodach, raz przecie spoczną sobie spokojnie i cicho. Bębnowski żonie młynarza wetknął dukata w rękę, prosząc, by paniom usłużyła i bacznie miała na wszystko oko. Ale urządzenie tego wszystkiego zajęło mu dużo czasu, tak, że gdy poszedł do księdza opata, to zegar na wieży kościelnej bił już jedenastą godzinę przed północą i hajduk Tomasz powiedział, że ksiądz opat legł już spać i prosi go na jutro.

Teraz należało pomyśleć o spaniu dla siebie i Zaprzaniec; Gołąbka bowiem komendant Mucha poprosił do siebie, gdzie podobno pili do rana. Bębnowski i Zaprzaniec poszli do jednej z cel mnichów i wśród ciszy panującej w klasztorze, na twardych nieco łożach zasnęli snem kamiennym.

Ledwie świt poranny ślicznego dnia jesiennego za-

rumienił niebo, obaj podróżni byli już na nogach. Zbudziło ich głośnie dzwonienie. Dzwon na wieży kościelnej był widać stary bardzo i duży, bo odgłos jego pełen poważnego, ponurego dźwięku wpadał do izdebki dwóch przyjaciół z wielką siłą. Zbudzili się więc. Okienko celi wychodziło na wschód i mieli przed sobą wspaniały obraz budzącego się dnia. Całe niebo gorzało purpurą, a na tem krwawem tle baszta na murach i blanki rysowały się z przedziwną wyrazistością. Bluszczy, rosnący na szczycie baszty i spadający z niej festonami, położyły i poczerwieniały od jesieni, wyglądał jak na ciemnej sukni guziki rubinowe. Z wielkiej, rozrosłej lipy, której wierzchołek dosięgał okna izdebki, liście z szelestem spadały, a drobne gałązki poruszane wiatrem porannym, szemrały o maleńkie, zakopcone i przepalone szybki okienka.

Bębnowski i Zaprzaniec zerwali się z twardych posłań, gdyż czuć było ruch w całym klasztorze. Gdy ustało dzwonienie, dochodził ich uszu turkot młyna wodnego na środku dziedzińca będącego, obyczajem cysterskim. Slugus klasztorny przyniósł im wody, umyli się, ubrali w swe nowe, we Włoszczowie kupione suknie, i tak w pięknych kontuszach, przy karabelach poszli do kościoła.

Mnichy tam już byli. Po wielkiej, wysokiej, pokrytej mrocznym pyłem wieków świątyni, rozlegał się monotonny, melancholijny ich śpiew. Jednostajny, powtarzający się nuta tego śpiewu, robiła dziwnie smutne, ale i dziwnie kojące wrażenie na Zaprzaniecu. Po burzach kilkunastu ostatnich dni, uczył w tej wspaniałej, uroczystym cieniem pokrytej świątyni, pod wpływem tego śpiewu, który co poranek zimą i latem, przez ciąg długich wieków, pomimo wszelkiego rodzaju burz ziemskich i niebieskich, rozlegał się tutaj, pod wpływem poważnej ciszy tego miejsca, Zaprzaniec uczył dziwnie błogi spokój

i niejasne pragnienie zostania tu choćby na zawsze. Patrząc na mnichów, siedzących rzedem długim w chórze kościelnym, w swych białych płaszczach i kapuzach na głowie, nieruchomych i poważnych, myślał sobie:

— Tu już wszystkie ziemskie troski i kłopoty ustają, tu człowiek w spokoju niezakłóconym niczem czcić może Boga.

I przypominając sobie swe dotychczasowe koleje, swe dziwne przygody i dziwniejsze losy, nie wiedząc, jaka go czeka jeszcze przyszłość w tym burzliwym świecie, uczył szczerze pragnienie takiego spokoju. Ale kiedy z drugiej strony wspomniawszy sobie złotowłosą kniaziównę, jej śliczne turkusowe oczy, gdy przypomniał to swoje kochanie i to, że on jest jej jedyną podporą, to już za nic w świecie nie chciałby zostać takim mnichem. Wzbudzony temi myślami wstał i wyszedł z kościoła, i chodząc po obszernym obejściu klasztoru, oglądając wszystko ciekawie. Powoli zaszedł za murek, za którym stał domek młynarza, a w tym domku mieszkała jego ubóstwiana. Podniósł w górę oczy ku jej okienku i ujrzał ją, jak stała w bieliznie, zapatrzona na wieże i baszty klasztorne. Potem, spuszczaając wzrok swój na dół, spostrzegła go, zarumieniała się jak wiśnia, skłoniła główkę, i uśmiechając się rozkosznie, znikła.

— Ot! głupstwo jest być mnichem! — mruknął Zaprzaniec, zachwycony tym obrazkiem.

O! onby teraz za żadne w świecie skarby nie został mnichem, choćby mu obiecywano tu, w tych ponurych murach klasztornych nie wiem jaką ciszę i jaki spokój, a tam na świecie choćby go czekały nie wiem jakie burze, zawieruchy i troski. On z tą jasnowłosą, co z okienka przesłała mu przed chwilą złoty uśmiech i cudowne rumieńce, on z nią u boku gotów wyzwać do walki wszystkie wichry świata i wszystkie niedole ziemskie. Czyż on zresztą jest nie-

bydgoskiej sprowadzone zostały do Warszawy zwłoki s. p. Władysława hr. Branickiego, zmarłego w Paryżu.

Na trumnie, okrytej czarnym kirem, złożone były trzy wielkie wieńce, z pomiędzy których wyróżniał się środkowy, z napisem „od nieobecnych w kraju”.

Smutnemu konduktowi towarzyszyła rodzina zmarłego i kilku ukraińców w narodowych strojach.

Z dworca ciało hr. Branickiego przeniesionem zostało do górnego kościoła św. Przybyła, gdzie przez dni dwa odprowadzić się mają żałobne nabożeństwa.

= Pogłoska.

Styszelismy, iż w testamencie pewnego zmarłego niedawno filantropa znalazł się w liczbie innych legatów dobroczynnych znaczny zapis na rzecz kas pożytkowych dla rzemieślników.

Wiesć mówi aż o 15-tu tysiącach rs.

Byłoby pożądanem, iżby się sprawdziła, gdyż fundusz tej wielce użytecznej instytucji oddawna nie był zasilony żadną znaczną ofiarą.

= Szkoły pływania.

W Warszawie istnieje dwie szkoły pływania, a mianowicie Kozłowskiego i Majewskiego.

Obie te szkoły w r. b. mają znacznie więcej uczniów, aniżeli lat poprzednich, co dowodzi rozszerzenia się przekonania o pożyteczności tej nauki.

W liczbie uczących się pływać, znajduje się też spory procent kobiet, które i na tem polu nie chcą pozostać w tyle.

Można temu tylko przyklasnąć!

= Choroba winą.

W pewnym wydziale jednego z tutejszych zarządów kolejowych, prowadzi się kontrola dni opuszczonych przez pracowników z powodu choroby.

Nie mielibyśmy nic przeciwko temu, gdyby godziny te nie stanowiły o awansie lub podwyżce pensji, jak się to praktykuje.

Bez względu na przeciąg służby, oficjalnie opuszczającemu zajęcie z powyższych przyczyn, zarząd odmawia zasłużonego polepszenia bytu i daje pierwszeństwo młodszemu kolegom cieszącym się wytrwalszym zdrowiem.

Czy podobna metoda jest racjonalną i sprawiedliwą — wątpimy.

= Kłopot.

Urodzaj na owoce, jak już wspominaliśmy, zawiódł oczekiwania ogrodników, drzewa bowiem bardzo mało obrodziły.

Znamy jednego właściciela ogrodu, który dotychczas za wydzierżawienie drzew owocowych brał do 200 rs., a w tym roku zaledwo dostał 15 rs.

Różnica ogromna...

Gospoście martwią się, iż nie mają z czego przygotowywać na zimę, konfitur, korzystają jednakże z ogromnego dowozu arbuzów, które dają konfiturę smaczną bardzo.

sześciu? czy się może na swe losy skarżyć? Dawnoż to, jak wyszedł z rodzicielskiego domu w kontusinie niedznym na grzbiecie i z paru tyńkami w kieszeni? A teraz? jakie zmiany! Niktby nie poznał w tym zbrojnym Zaprzaniecu, wspartym na wspaniałej rękojeści karabelli, tego Zaprzanieca z blaszaną furdą u boku, kiedy opuszczał graniczne kopce rodzinnej wioski. W trzosi ma majątek, pańską fortunę, a nie owe dwa domowe tyńfy; nie sam jeden już jest na świecie, ale ma ze swym losem związane nieć serdeczną inną losy, i jakie jeszcze! Wszak to kłania się, od Ruryka może idąca, powinowata Czartoryskich, Radziwiłłów, Sanguszków i tylu innych! Co za dziwne losy! jakie przygody! Czyż patrząc na to, co mu się w ciągu kilkunastu dni przytrafiło, nie może on marzyć Bóg wie o czem w ciągu lat? Wszak szlachciec jest, i dobry szlachciec, i żyje w republice szlacheckiej.

Marząc tak, Zaprzaniec błądził po szerokim dziedzińcu klasztornym i po ogrodzie, do którego w końcu zaszedł. Na szerokich ścieżkach leżały warstwami opadłe liście jesienne, a poruszane wiatrem, zrywały się, szeleściły, biegle, podnosiły w górę, by znów spaść na ziemię. Zupełnie tak samo jak w życiu ludzkim. Na liściach tych, żółtych lub brunatnych, leżały krople rosy nocnej. Badyłe różnych kwiatów sterczały smutnie i w całym ogrodzie znać było melancholijną dłoń jesieni. Wino, pnące się po murze, okalającym ogród, czerwieniło zdalaka swymi liśćmi, podobnie jak i wielkie drzewa wiśni. Liście za to jabłoni i gruszy żółkły, a większej części drzew dzikich czerniały. Wietrzyk szeleścił po starym, wieki może pamiętającym ogrodzie, gdzie zawsze tylko przechadzali się mnichy, zadumani o swej niebieskiej ojczyźnie, a teraz stał szlachciec, zadumany o niebieskich oczach kochanki. Tu i ówdzie pod jakim rozłożystym drzewem stała zecer-

= Artystyczne... laski.

Ukazały się w handlu laski z rączkami wyobrażającymi popiersia sławnych ludzi.

Z rządu naszych znakomitości wybrano Mickiewicza.

Laski te, jak w ogóle sprzedawane u nas wyroby galanterijne, pochodzą z Niemiec.

= Drewniane samowary.

Jakiś domorosły fabrykant w dniu wczorajszym obnosił po mieście do sprzedania swego pomysłu drewniane samowary, składające się z pewnego rodzaju wiadra zaopatrzonego w blaszany komin.

Ze względu na niską cenę, aparaty, których konstrukcji dokładnie zbadać nie mieliśmy sposobności, znajdowały chętnych nabywców.

= Pewne utrzymanie.

Jak się dowiadujemy z listu pisanego do nas z Charkowa mógłby w tem mieście znaleźć przyzwoite utrzymanie zdolny korektor i stroiciel fortepianów.

Również miałby widoki powodzenia, gdyby się tam chciał osiedlić rzeźnik-masarz, umiejący wyrabiać dobre wędliny, o materiał do których nietrudno, gdyż funt wieprzowiny kosztuje tam zaledwie kop. 8.

Mającym zamiar zająć którą z tych pozycji moglibyśmy na podstawie otrzymanego listu udzielić pewnych wskazówek.

= Cymbalista.

Od kilku dni podwórza warszawskie nawiedza siwy jak gołąb izraelita, wygrywający rozmaite sielskie „kawałki” na drewnianych cymbałkach.

Podwórzowy artysta jest dotknięty ślepotą, zostaje zatem pod przewodnictwem i opieką kilkunastoletniego wyrostka.

Nasładowca mickiewiczowskiego „Jankla” wedle własnego oświadczenia pochodzi z łomżyńskiego, a straciwszy majątek i rodzinę z jednym tylko pozostałym wnukiem i... kalectwem, jak może zarabia na kawałek powszedniego chleba...

= Z wiatru.

Z wiatru można zrobić majątek, czego dowodem pewien właściciel kilku wiatraków pod Warszawą, który w tych dniach nabył posesję wartości 100,000 rs. i połowę szacunku od razu gotowizną wypłacił.

Dopiero przed dwudziestu laty młynarz kupił pierwszy wiatrak, a następnie nabył dwa sąsiednie i w tak krótkim przeciągu czasu dorobił się znacznej fortuny.

Zabobonny ludek nie chce uwierzyć w dorobek, pochodzący z pracy, lecz upatruje w fortunie młynarza „nieczystą siłę”.

Już to według podań ludowych młynarze zwykle kumają się z djablami.

= Klejnoty cygańskie.

Nielicznym bandom cygańskim jakie jeszcze koczują po kraju, nie szczęśliwie się wiedzie, kiedy królowie cyganiecy zmuszeni są zastawiać swoje kosztowności.

niała, ze smugami zielonemi od wilgoci ławka; zresztą w całym tym dużym ogrodzie drzewa ponura cisza, przerywana tylko świergotem wróbli i krakaniem wron.

Za Zaprzaniecem przybiegł do ogrodu Bębnowski, mówiąc, by siedł z nim do refektarza na śniadanie.

— Po śniadaniu — prawil dalej — idę do mego wujka opata, by z nim pogadać o naszych ślubach. Trzeba to przecie raz skończyć, a im wcześniej tem lepiej.

Rozmarzony Zaprzaniec odpowiedział:

— A oczywiście panie bracie.

XIV.

Rozmowa Bębnowskiego z opatem była długa i nie przyniosła tego rezultatu, jakiego się spodziewał wielbielczy chorążanki. Opat w żaden sposób nie chciał się zgodzić na danie ślubu.

— Nie mogę i nie mogę — gadał. Cóż z tego, żeś pannę wykradł? I to źle zrobiłeś. Konsylium trydenckie wyraźnie powiedziało, że ślub jeno dawać może proboszcz właściwy za trzema zapowiedziami lub indultem, a to pod nieważnością ślubu.

— Ale mój wujaszku — tłumaczył Bębnowski — przecie proboszcz w Drugim ślubu nam nie da. Więc cóż ja mam teraz czynić?

— Albo ja wiem? Nawarzyłeś sobie piwa, pijże je teraz.

— Mój wujaszku — wołał w rozpacz Bębnowski — ratuj mię! radź!

— Hm! ratuj mię, radź! A jakże ja cię poratuję? Ale czekajże, pogadam ja z ojcem Serafinem, on jest uczony w teologii, mnie on da jaką radę.

— Z pewnością, że na to znajdzie się jaka rada! Niechże wujaszek pamięta i o Zaprzaniecu.

— A! ten to już może sobie postąpić jak należy. On panny nie wykradł, nikt go nie goni, nie jest de-

W r. z., jak donosiliśmy w swoim czasie, w jednym z lombardów tutejszych zastawiony był puhar cygański, obecnie znów naczelnik taboru w innym lombardzie zastawił sporo różnego rodzaju klejnotów.

Są tam cenne weneckie roboty kołczyki, których robota sięga kilka wieków, łańcuch złoty, dwie wazy srebrne, kilka sznurów koralu, wreszcie tuzin kubków srebrnych, grubo wyłaczanych.

Na to wszystko cygan otrzymał 450 rs., co z pewnością nie stanowi ani dziesiątej części wartości zastawu, jeżeli zważymy cenność niektórych sztuk pod względem archeologicznym.

Cygan umyślnie odłączył się od taboru, przeciągającego koło Warszawy i udającego się w łomżyńskie aby otrzymać pieniądze na potrzeby bandy.

= Środek na złodziei.

W zakładach elektrotechnicznych wyrabiają obecnie przyrządy zapobiegające przeciwko najściu złodziei przez okna.

Przyrząd taki składa się z deski położonej na ławce okna, a połączonej za pomocą drutów z dzwonkiem elektrycznym przeprowadzonym do mieszkania stróża lub portjera.

Ochrona zdaje się praktyczną.

= Echa z pożaru.

W numerze 229a *Kurjera* podaliśmy wiadomość o groźnym pożarze wynikłym w domu przy ulicy Dzielnej pod nrem 32-im.

Obecnie od poszkodowanych dowiadujemy się o dziwnych bardzo zaiste szczegółach tego wypadku.

W posesji nawiedzonej ogniem, pomiędzy innemi, znajdowały się mieszkania oraz fabryki: tekturowych pudełek p. Ludwika Meyera i koronek papierowych p. Ryszarda Szeinbeck'a.

W chwili rozpoczęcia ognia właściciele nadbiegli z miasta i widząc nieszczęście oraz wyrzucane przez okna ruchomości, domagali się energicznie wypuszczenia ich na samo miejsce, nie tylko jednak nie usłuchano ich prośby, lecz „za zakłócenie porządku publicznego” odprowadzono pierwszego z nich do cyrkułu, co nawet w jednym z pism wywołało pogłoskę schwywania „elegancko ubranego” rzeźmieszką...

Naturalnie, iż po usunięciu właścicieli, tak ruchomości z mieszkań jak i maszyny, materiały oraz gotowe wyroby stały pastwą ognia lub kradzieży.

P. M. uwolniony z kilkogodzinnego aresztu, mógł już tylko skonstatować swoją ruinę, która stać się może zupełną, jeżeli publiczność nie zechce przyjąć z pomocą jemu i jego sąsiadowi przez liczne zamawiania ich wyrobów.

Poszkodowani zamierzają zanieść skargę do właściwej władzy na niewłaściwą w tym wypadku gorliwość służby policyjnej.

= Otruć.

W dniu wczorajszym 15-letnia J. L., córka urzędnika kolejowego, otruta się przez wypicie mocnej dozy opium. Dzięki energicznej pomocy lekarskiej szalona dziewczynę zdołano uratować i niebezpieczeństwo zostało usunięte.

kreowany, czegoż on chce? Niech sobie jedzie do parafji, tam gdzie panna dotąd zamieszkała, i niech się tam żeni. Ty to co innego, ty jesteś jakoby wyjątek od powszechnej reguły, ale nie ten tam jakiś Zaprzaniec.

— Mój wujaszku, jeżeli już dla mnie co wymyślicie z ojcem Serafinem, to wymyślcie i dla Zaprzanieca.

— Głupstwo! a to się na nie nie zda. Szlachciec ten nie ma żadnej racji do tego.

Uparł się opat i nie było co z nim gadać. Markotny, pełen złych przeczuć, wyszedł Bębnowski i opowiedział wszystko Zaprzaniecowi.

— Tak? — zawołał ten ostatni — a to pał ich diabli! Nie chcą tu dać ślubu, to dadzą mi go gdzieindziej. Pojadę z Basią do Chełmiec i tam się poženimy. Pojadę zaraz jutro.

— Co też ty gadasz, mój Antku? Jakże, opuścicie mnie w takim niecnotliwym momencie? Cóż tak pilnego. Poczekajże przód na rezultat narady opata z ojcem Serafinem.

— A pocóż ja będę czekał? Mnie tu ślubu nie dadzą!

— Tak, ale i mnie może nie dadzą. Wtedy razem pojedziemy szukać gdzieindziej szczęścia.

Tegoż jeszcze dnia nad wieczorem zawiadomił opat Bębnowskiego o postanowieniu, jakie powzięli co do niego razem z ojcem Serafinem.

— Otóż — mówił ksiądz opat — ślub ci damy, ale pod dwoma warunkami, których ściśle pilnować będziemy.

— Jakież to warunki?

— Naprzód odbędzie się trzy, jak się należy, zapowiedzi w naszym kościele. Ślub zatem nie może być wcześniej, jak za trzy tygodnie.

— O! to długo! — skrzywił się Bębnowski.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

rowodem zamachu samobójczego była nieszczęśliwa miłość zbyt egzaltowanej panienci.

= Wypadki. Ilek W. wskakując do wagonu tramwajowego na Nalewkach upadł tak nieszczęśliwie, iż złamał nogę. — Pod nrem 314 na Pradze, Wojciech Z., schodząc z drugiego piętra spadł ze schodów i zranił się niebezpiecznie w głowę.

† Teodor Bacciarelli.
W dniu 3-im b. m. zgasł w Kielcach jeden z sędziwych weteranów naszych Teodor Bacciarelli.

S. p. Teodor, wnuk słynnego artysty, urodził się w r. 1796-ym w Ks. Łowickiem w Osieku, należącym niegdyś do Bacciarellich.

Wstąpiwszy wcześniej w szeregi 5-go pułku piechoty odbył całą kampanję i w bitwie pod Szymanowem ciężko ranny stracił nogę, którą amputował mu Antomarchi b. lekarz Napoleona I-go.

Przeszedłszy do służby cywilnej był w ciągu lat kilkunastu prezydentem miast powiatowych w radomskim i kieleckim.

S. p. Teodor od lat przeszło 30-tu jako emeryt przemieszczał na prowincję, ostatnio w Koninie, gdzie też użytecznego żywota dokonał.

Pokój jego popiołom!

= Gniazdo rodzinne.

Z rawskiego otrzymujemy następującą korespondencję.

Dobra K., stanowiąc jedną z okazalszych majątności w naszej okolicy, zmieniły w tych dniach właściciela i nowonabywca p. O. bezzwłocznie objął majątek w posiadanie.

P. O. człowiek młody, przeplacił wartość jedynie dlatego, aby się przy kupnie utrzymać, a uczynił to z powodu, iż wieś K. była przez parę wieków w posiadaniu jego rodziny i dopiero dziad p. O. sprzedał majątność i wyprowadził się za granicę.

W ciągu lat blisko czterdziestu dobra K. już pięć razy zmieniały właściciela, aż nareszcie powróciły do potomka powszechnie szanowanej rodziny O., który zbiegiem szczęśliwych okoliczności dorobił się fortuny, mając jedynie na celu kupienie rodzinnego gniazda.

Niektórzy śmieją się z p. O., że przeplacił majątek, mogąc za te pieniądze zrobić daleko korzystniejszy interes i nazywają jego postępek czczym „sentymentem.”

Nam się jednak inaczej to przedstawia i taki wyjątkowy w dzisiejszych czasach idealizm miłości dla tradycji i rodzinnego gniazda zasługuje tylko na pochwałę i powinienby znaleźć naśladowców!

= Z Białej.

Korespondent nasz z Białej podlaskiej pisze co następuje:

„Jakby po ciężkim wysiłku wiosennych nadurzyć spokojnego życia, przeszliśmy dziś w fazę odrętwienia...”

Przestaliśmy marzyć o rozrywkach w celach i bez celów dobroczynnych, nawet nierozprawiamy o sprawach bieżących, które bądźco bądź Białą obchodzić powinny.

Przed kilkoma tygodniami np. wiele to łez i skarg na losy nieublagane wyjękły rodziny, starające się o ulokowanie swoich dzieci w gimnazjum miejscowym.

Władze bowiem wręcz odmówiły przyjmowania nowych uczniów z mieszkańców okolicznych; starania zaś czynione w innych gimnazjach okazały się również bezskutecznymi, gdyż etat wszędzie jest zapelniony.

Młodzież chętna nauki musiała wrócić do zagrody domowej, jeśli nie na próżniaczkę, to już zawczasu uczyć się myśleć nad swoją niedolą.

Biedacy od kwartału już mieli pozamawianych pupilów i w stosunku do ich ilości wynajęli obszerniejsze lokale.

Nadmienić winienem, iż Biała drożyzną mieszkań śmiało rywalizować może z większymi miastami; Przecięciowo płacimy rocznie za jeden pokój od 50 do 60 rs.

Zresztą jest to po części usprawiedliwionem.

W Białej bowiem, w ogóle słabo zabudowanej, a po pożarze od dwóch lat powoli się wznoszącej, mieszczą się stale trzy zakłady naukowe: gimnazjum męskie, kursa pedagogiczne i 4-klasowa szkoła żeńska, cały komplet jurysdykcji powiatowych i okręgowych oraz brygada artylerji.

Zbytkiem więc mieszkań pochwalić się nie możemy.

Bez względu wszakże na brak mieszkań i ich drożyznę popyt na nie z każdym rokiem ciągle wzrasta.

Wobec całego szeregu utrapień nie dziwnego, iż na sercu smutno się robi; starsi jednak powiadają, iż do wszystkiego człek przyzwyczaić się może, więc nie trapijmy się, a pomyślmy lepiej o obowiązkach, które przed nami stoją.

Nieza długo rozpoczyna się rok szkolny — bora wpi-

su, a wielu to jest biedaków, co 35 rs. zapłacić nie są w stanie!

Tym więc przynajmniej, którzy już są na drodze kształcenia się, nie dajmy marnie zginąć!”

= Próżne lokale.

Z Lublina korespondent nasz pisze co następuje: „W mieście naszym panuje obecnie nadprodukcja mieszkań.”

Wiele lokali stoi pustkami, pomimo, iż właściciele domów poczynili znaczne ustępstwa w cenach.

Jest to skutek dotychczasowej podwyżki cen, która sprawiła, iż większość rodzin poprzestaje na mniejszych lokalach.

Gdyby przynajmniej kamienicznicy nasi pamiętali o wygodach lokatorów!

Tymczasem domy choćby z tak prostymi udogodnieniami, jak oświetleniem schodów i listą mieszkańców w sieni wywieszoną, należą do prawdziwych osobliwości.”

= Przemysłowość Częstochowy.

Miasto powiatowe Częstochowa, położone w gubernji piotrkowskiej, liczy ogółem 56 fabryk i zakładów przemysłowych.

W tej liczbie znajdują się 2 przędzalnie, 2 browary, 2 tartaki, 2 papiernie, 1 młyn parowy, 36 piekarni, 2 fabryki świec i mydła, 2 wapienniki, 1 fabryka maszyn i narzędzi rolniczych, 2 fabryki zapalek, 1 fabryka ówieków i słupków drewnianych do zapalek, 1 fabryka guzików, 1 fabryka igieł i 1 parowa farbiarnia bawełny.

Wszystkie te fabryki i zakłady produkują ogółem na 1,290,835 rs. rocznie i zatrudniają 1,535-iu robotników.

Wartość produkcji rzemieślniczej, zatrudniającej 305-iu robotników, wynosi 150,974 rs.

Wszystkie bez wyjątku fabryki i zakłady w Częstochowie pozostają w rękach starozakonnych i Niemców, przeważnie zaś tych pierwszych.

Wprowadzić niektóre fabryki mają chrześcijan za współwłaścicieli, lecz wspólnicy ci są to tylko po większej części fachowcy, specjaliści, lub przedstawiciele firmy.

= Wioślarze.

Z Płocka donoszą nam co następuje:

„Szczupłe dotąd kółko zwolenników wodnego sportu korzystając z pobytu w Płocku dra Henryka Stankiewicza, założyciela Towarzystwa wioślarskiego warszawskiego i jego członka honorowego, udało się doń z prośbą wskazówki co do uorganizowania na trwałszych podstawach podobnego koła.

Dr St. przyrzekł interelującym go udzielić dokładnej informacji.”

= Wycieczki rolnicze.

Z Mińska litewskiego donoszą nam co następuje:

„Wycieczki Towarzystwa rolniczego w celu zwiedzenia gospodarstw postępowych nie wielu znajdują zwolenników.

Przypisać to chyba należy „gorącym” teraz robotom w polu, lub może w części złemu wyborowi miejsc, przeznaczonych za cel ekskursji.

W ostatniej do majątku Samuelów, należącego do hr. Czapskiego, a dzierżawionego przez p. Łęskiego, przyjęło udział zaledwie 7 osób na stu kilkunastu członków Towarzystwa...”

Z tego powodu zostały prawdopodobnie i inne wycieczki odczołone na później, gdy gospodarze będą swobodniejsi.

Wróżyć więc należy, iż dalsze ekskursje udać się lepiej, tembardziej, że kilka z nich ma na celu obejrzenie rzeczywiście postępowego pod każdym względem gospodarstwa, jak np. Szczorsy hr. Chreptowicza.”

= Wskutek chloroformu.

W dniu onegdajszym w jednej z wsi pod Warszawą miano dokonać operacji przecięcia wrzodu formującego się od kości na prawej nodze.

Ponieważ operacja miała być bolesną, więc dwaj lekarze postanowili pacjentkę panią C. zchloroformować.

Chora przed operacją żądała księdza i wysłuchała spowiedzi, a do męża odezwała się, iż ma przecucie bliskiej śmierci.

Lekarze stanowczo uspakajali tak chorą jak i pana C., że najmniejsze niebezpieczeństwo nie zachodzi.

Tymczasem po zchloroformowaniu lekarz słuchając bicia serca, natychmiast przerwał koledze rozpoczętą operację, celem obudzenia pacjentki.

Było już jednak zapóźno...

Pani C. pod wpływem chloroformu zakończyła życie...

= Wypadek na koleji.

Korespondent nasz z Kowla donosi, iż w dniu 18-ym b. m. na stacji miejscowej kolei południowo-zachodniej parowóz zderzył się z kością pacierzową i lewą nogę wekslarzowi Piotrowi Krajewskiemu.

K. zbliżył się do wekslu, sądząc, iż jest źle ustawiony, zachwiał się i padł pod zbliżającą się maszynę.

DELEGACI TAKSOWI

Podajemy poniżej listę osób mianowanych przez komitet Towarzystwa kredytowego ziemskiego delegatami taksowymi, których obowiązki trwać mają do dnia 19-go (31-go) grudnia r. 1886-go.

I. *Gubernja warszawska.* Delegatów 45. Na pow. błoński: Henryk hr. Skarbek właśc. dóbr Jordanowice, bar. Zygmunt Dągiel wł. dóbr Rochale Wielkie, Juliusz Ruez wł. dóbr Pażyce, Władysław Ciołkowski wł. dóbr Stubica i Skrzniawa Na pow. gostyński: Feliks Higersberger wł. dóbr Grzany, Karol Piaszczyński wł. dóbr Dobrowo, Michał Kuezborski wł. dóbr Górki, Feliks Zakrzewski wł. dóbr Trębska Wola Na pow. grójceński: Kazimierz Adelt wł. dóbr Lesno-Wola, Adam Gumowski wł. dóbr Góry, Mieczysław Huba wł. dóbr Nowa Wieś, Wład. Iwanicki wł. dóbr Ogródzieniec, Feliks Chudzyński wł. dóbr Zalesie. Na powiat kutnowski: Aleksander Oczkowski wł. dóbr Łęki, Wincenty Stepiński wł. dóbr Klono-wieć Wielki, Klemens Suchorski wł. dóbr Sleszyn Wielki, Janusz Sliwiński wł. dóbr Kaszowy Dworne. Na pow. łowicki: Józef Myszyński wł. dóbr Wola Szydłowiecka, Feliks Grab-ski wł. dóbr Borów, Artur Stokowski wł. dóbr Jackowice Pi-jarskie. Na pow. nieśazowski: Władysław Grodzicki wł. dóbr Chromowola, Aleksander Chrzaszczewski wł. dóbr Wierzb-niek, Henryk Bogusławski wł. dóbr Siniarzewo, Stanisław Dzierzbicki wł. dóbr Święte. Na powiat nowo-miński: Maksy-milian Zawadzki wł. dóbr Sobiekursk, Edward Luniewski wł. dóbr Glinki, Stanisław Miński wł. dóbr Dębe Małe, Alfred Elismond wł. dóbr Górki Gołębaki. Na powiat radzyński: Feliks Bleszyński wł. dóbr Strachówka, Bartłomiej August i Zdzisław Kołakowski wł. dóbr Małpole, Feliks Sztanderski wł. dóbr Flukaly. Na pow. skierniewicki: Jan Pomianowski wł. dóbr Psary, Eugeniusz Kalkstein wł. dóbr Białejowice, Władysław Kijewski wł. dóbr Gzów. Na pow. sochaczewski: Edward Szwarc wł. dóbr Borzymówka, Bronisław Zieliński wł. dóbr Trojanów, Adam Łaszczyński wł. dóbr Kamynos, Bronisław Łuszczewski wł. dóbr Jeżowa Wola v. Jeżówka. Na powiat warszawski: Ludwik Rossmann wł. dóbr Bielawa, Konstanty Trzaskowski wł. dóbr Gołębki, Adam Szadorski wł. dóbr Łosia Wólka. Na pow. włocławski: Mateusz Lniski wł. dóbr Wola Sosnowa, Stanisław Orpiszewski wł. dóbr Kłubka i Krzewie, Seweryn Mierzwiński wł. dóbr Kruszynek, Górski Antoni wł. dóbr Zawada.

II. *Gubernja kaliska.* Delegatów 25. Na pow. kaliski: Sta-nisław Grabowski wł. dóbr Rychnów A. v. Bogucice, Cezary Gątkiewicz wł. dóbr Woleń, Władysław Jezierski wł. dóbr Przysajnia. Na pow. kolski: Józef Kożuchowski wł. dóbr Brudzyń, Michał Orzechowski wł. dóbr Karszewo Tarnówka. Na powiat sieradzki: Tadeusz Kołchanowski wł. dóbr Zele-sław, Adam Halańczakiewicz wł. dóbr Wola Przatowa, Kle-mens Rembowski wł. dóbr Zgierz. Na powiat lubliński: Wła-dyśław Mięczyński wł. dóbr Rudniki, Józef Lubliński wł. dóbr Starzeniec, Gustaw Taczanowski wł. dóbr Ruda, Jan Kazi-mierz Bąkowski wł. dóbr Mokrosko. Na pow. turecki: Stani-sław Pieczyński wł. dóbr Czepów Górny, Maksymilian Młod-zianowski wł. dóbr Kawęczyn, Hieronim Bujakiewicz wł. dóbr Skarzyn. Na pow. koniński: Józef Łaszczyński wł. dóbr Chylin, Stanisław Krzymuski wł. dóbr Budziszew, Wiktor Lalewicz wł. dóbr Bąb. Na pow. słupecki: Teodor Garszyń-ski wł. dóbr Szyszyno Wielkie i Małe, Zygmunt Wichliński wł. dóbr Marszew, Władysław Lutostański wł. dóbr Niebo-rzyn. Na pow. łęczycki: Władysław Wardęski wł. dóbr Da-lików, Kazimierz Micheliński wł. dóbr Rybitwy, Kazimierz Gry-zewski wł. dóbr Rożyce, Kazimierz Walewski wł. dóbr In-czew.

III. *Gubernja radomska.* Delegatów 20. Na pow. łżecki: Ignacy Hencizek wł. dóbr Jedlanka i Prędocin, Aleksander Marcinkowski wł. dóbr Pawłowska Wola. Na pow. kozie-nicki: Ludwik Lipski wł. dóbr Piskarzów, Joachim Karce-wski wł. dóbr Strykowice Górne. Na pow. koński: Józef Bo-cheński wł. dóbr Lipa Malenica, Seweryn hr. Jezierski wł. dóbr Jakimowice. Na pow. opatowski: Fijałkowski wł. dóbr Kossowice, Jan Tomorowicz wł. dóbr Góloszyce Niższe, Mie-cysław Cichowski wł. dóbr Wojciechowice, Ignacy Krzesi-mowski wł. dóbr Lipiny i Rembów. Na pow. opoczyński: Wi-ktoryn Gregorowicz wł. dóbr Słowno, Aleksander Bąkowski wł. dóbr Krośnica, Piotr Krasinski wł. dóbr Skrzynno. Na pow. radomski: Wiktor Lempicki wł. dóbr Kaszów, Broni-sław Grodzicki wł. dóbr Zakrzów, Edward Gross wł. dóbr Bieniadziec. Na powiat sandomierski: Maksymilian Russocki wł. dóbr Suliszów, Albin Rudziński wł. dóbr Przewłoka, Hen-ryk Zarzycki wł. dóbr Nacławice, Wincenty Bąkiewicz wł. dóbr Gieraszowice.

IV. *Gubernja kielecka.* Delegatów 13. Na pow. stopnicki: Stanisław Sielski wł. dóbr Młyn, Józef Godfroy wł. dóbr Piestrzec, Eugeniusz Kozierowski wł. dóbr Strojnow. Na pow. miechowski: Adam Grabowski wł. dóbr Śladow, Gabriel Go-dlewski wł. dóbr Klonów, Wacław Golembowski wł. dóbr Pogwizdów. Na powiat jędrzejowski: Seweryn Borkiewicz wł. dóbr Piotunka, Józef Kozłowski wł. dóbr Łowinia, Adam Wio-lowiejski wł. dóbr Lubeza. Na pow. pinezowski: Adam Froe-lich wł. dóbr Januszowice, Stefan Bzowski, wł. dóbr Gorzków, Bronisław Cywiński wł. dóbr Nagórzan. Na pow. olkuski: Henryk Chrzanowski wł. dóbr Szczodrkowice, Franciszek Gorczycki wł. dóbr Tomiszowice. Na pow. włoszczewski: Adolf Schütz wł. dóbr Biała, Tadeusz Zwierkowski wł. dóbr Różni-ca. Na pow. kielecki: Antoni Mrozowski wł. dóbr Bolmju, Gabriel Lipski wł. dóbr Grzymałków.

V. *Gubernja lubelska.* Delegatów 23. Na pow. lubelski: Kon-stanty Goniewski wł. dóbr Wola Gałęzowska, Władysław Grafi wł. dóbr Tokary, Wacław Zarancki wł. dóbr Jarosze-wice AB. Na pow. lubartowski: Władysław Chroński wł. dóbr Pnietznica, Ignacy Budny wł. dóbr Niemce. Na pow. nowo-aleksandryjski: Jan Kleniewski wł. dóbr Kluczkowice, Henryk Gerlicz wł. dóbr Kraczezwice. Na pow. krasnostaw-ski: Bolesław Borowski wł. dóbr Tarnówka EK. Jan Ko-werski wł. dóbr Starawies lit. Bb, Eugeniusz Sommer wł. dóbr Dąbie. Na pow. chełmski: Ignacy Zakrzewski wł. dóbr Deputyce, Władysław Świecki wł. dóbr Bukowa Mała, Anto-ni Roztworowski wł. dóbr Milejów. Na pow. hrubieszowski: Bogusław Wydzga wł. dóbr Tuczępy, Lucjan Horodyński wł. dóbr Metelin, Gustaw Kaczkowski wł. dóbr Moniatyce. Na pow. tomaszowski: Marceł Wydzga wł. dóbr Wozuczyn, Wacław Świeżawski wł. dóbr Żerniki, Edward Rulikowski wł. dóbr Kotlice. Na pow. zamojski i Bilgorajski: Władysław Gorzkowski wł. dóbr Ujazdów, Ludwik Sojkiewicz wł. dóbr Hyża. Na pow. janowski: Józef Piasecki wł. dóbr Popkowice, Władysław Zembrzowski wł. dóbr Moniak.

VI. *Gubernja siedlecka.* Delegatów 21. Na pow. siedlecki: Konrad Daszkiewicz wł. dóbr Osozów, Edmund Werner wł. dóbr Seroczyn. Na pow. węgrowski: Lucjan Buczynski wł.

Redaktor Wacław Łaymanowski.—Sekretarz Redakcji Tadeusz Czapelski.—Wydawca Gustaw Gebethner.